

UJVIDÉKI HIRLAP.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet-tér 6. szám. — Telefon szám 49.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Műszaki feladatok.

A nemrég előterjesztett beruházási törvényjavaslat a megoldandó műszaki feladatok egész halmazát tárja a nemzet elé s erre bizony már valóban égető szükség is volt. Szinte azt kellett már feltételeznünk, hogy a nagobbyszerű műszaki alkotások kora hazánkban lejárt. Ámbár nagy kérdés, hogy majd egy évtized óta szagnál gazdasági életünk, dacára annak, hogy számtalan alkotás vár megteremtőjére. Másrészt nem vonható kétségbe, hogy már eddig is igen szép műszaki feladatokat valósítottunk meg. Ilyen többek között vasuti hálózatunk, melynek fővonalai már nagy részt készen vannak. A beruházási törvényjavaslat most ezeket még inkább tökéletesíti. Egyik-másikat az országhatárig építeti ki s lehetővé tesz ezeken kívül régen várt, de s rengeteg költség miatt mindig elhalasztott — áthidalásokat.

A mi a mellékvonalak és helyi érdekű vasutakat illeti, ezeknél rendkívüli hanyatlás állott be s valószínű, hogy addig föl nem lendül az építés, amíg országosan megállapított egységes terv és új helyi érdekű vasutitörvényalapján nem indulhat meg a munkálkodás.

Ha tehát vasuti ügyekben — amelyekben pedig jelentékeny előrehaladást tettünk — még mindig akad tennivalónk, mennyivel inkább áll ez akkor, ha vízi

ügyeink — folyók szabályozása, csatornázás, földöntözés, lecsapolás, stb. — állapotát vesszük szemügyre.

Akárhogyan nézzük is, kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy az az óriási pénzösszeg és munkaerő, amit szabályozásra és ármentesítésre költ évtizedek óta az ország, csak nem akarja meghozni kamatait. Az eredmény aránytalanul csekély a hátralévő feladatok száma pedig óriási. Az érdekeltnek figyelme így méltán fordulhat e kérdés felé, annál is inkább, mert sok körülmény arra enged következtetni, hogy a szabályozási munkákat nem helyes irányban vezetik. Ebből magyarázható ki sok esetben az az ellenszenv, amivel a parasztság a töltéscsinálókat fogadta.

Igy pl. némely folyónak óriási mértékű eliszaposodását joggal mondják a helytelen szabályozás következményének. Ez az iszap alapjában véve arra való lenne, hogy a termőföldre rakódjék le, s így termékenyítse meg azt a víz eltakarodása után. Látjuk, hogy legtöbbször nem ez következik be, hanem az történik, hogy a kiáradt folyó egész vidékeket pusztít el, mérhetetlen kárt okozván ingó — és ingatlan vagyokban egyaránt.

Ha azonban szabályozással a csatornázás mindig kapcsolatos lenne, akkor a folytonos iszaplerakás és termékenyítés inkább el lenne érhető.

Különböen egy nagyon érdekes jelen-

ségre utalhatunk ezzel kapcsolatban. Francia mérnökök ugyanis most azt az új rendszert ajánlják, hogy szabályozásoknál, a folyók eredetéhez, vízgyűjtőjéhez kell viszatérnünk. Szerintük a nagy esőzésekkel összegyűlő vizeket nem szabad beereszteni a folyókba, hanem óriási medencékbe, tavakba kell azokat felfogni, ahonnan apadás idején pótolható a vízszükséglet.

Folyóink rendezetlen állapotát különben nagyban elősegítette az országszerte divott erdőrabló-gazdaság. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy erdősterületről csak egy-harmada folyik le azon vízmenyiségnek, a mely ugyanolyan körülmények között kopár területéről lefolyik. Ez a harmadrész is sokkal lassabban jut be, tehát sokkal kevésbé okozhat áradást, vagyis árvizveszedelmet.

Ugyanígy vagyunk a lecsapolás kérdésével is. Az ecsedi láp már a mezőgazdasági kultúra szolgálatába van hajtva, de mikor kerül sor a Fertőtóra? Folyóink partjain végesvéig szinte várva-várják az okos és jó szabályozási munkákat, melyek a fenyegetett vidékeket az évről évre ismétlődő árviz-veszélyektől mentené meg.

A hajózásnak szintén életkérdése a vízgyűjtő céltudatos kezelése. Dacára gazdag vízállományunknak, nálunk meg lehetős sanyarú viszonyok között van a közlekedé-ügy ezen ágazata. Az egész

TÁRCZA.

Egy tehetséges asszony.

Irta: PEKÁR GYULA.

Párisi naplóból jegyzem ki a következőket:

... Ma reggel levél Mme d'Etioletól. Ez a fáradhatatlan szalonartató dáma csakugyan beváltja ígését, amit a tél elején tett: minden héten valami hírességet, vagy legalább is érdekes ujdonságot mutat be irodalmi szalonjában. Nem más nyitotta meg a sort, mint maga Anatole France hítelehagyott szerzetesi arczával és szűrő, szinte ördögös szemével, utána jöttek egymásután: egy madagaszkari diplomata, egy valóságos halálra ítélt nihilista, egy híres napolyi médium, egy Indiából érkezett budhista koldus-herceg, egy ausztráliai festő s Toru Terao, japáni professzor... Mme d'Etioletnak egyáltalában már néhány kitűnő fogás sikerült; ami szalonját illeti, kérlelhetlenül erélyes ő. Tavaly ugyszólván haldokolva hozatta el magához a dieső öreg Ambroise Thomast, — ezidén már egyszer kölesönkérte a „Mereure“-től a nehezen kapható és romanti-

kusan csinos Pierre Louys-t és az idény végére megígérte nekünk — d'Annunzio! D'Annunzio lesz szalonjának ezidei főszencziója, — nem tudom, hogy fogja elhozni, de annyit már eddig is kivisz merész ígéréssel, hogy sikeresen harcol a többi „szerdai“ szalonok ellen, s nem eresztí ki hivatát a kezei közül... Nos, diadallal írja, hogy szerdája ma ünnep lesz, egy „Valéry-ünnep.“

Valéry? Bevallom, pillanatra nem voltam a helyzet magaslátán. Ez a Páris csakugyan a világ közepe: az egész emberiség gondolatcsatornáit ide torkolnak össze, s mindennap annyi igazán érdekes, új egyéniség tűnik fel, hogy lehetetlen valamennyit számon tartani. Néha megijedek tőle, milyen szédítő gyorsasággal élnek és felednek itt az emberek. Egyik nagy benyomás örökké a másikat kergeti, és soha nincs idő arra, hogy e benyomások gyökeret verjenek és meggyőződésekké nőhessenek fel. Eredmény: az emlékező tehetség csodálatos gyöngülése. Páris csak tegnapi, legfeljebb tegnapelőtte emlékszik... Nagyszerű iskola a feltűnni vágyóknak, p. o. a mi hiu gavallérjainknak, kikről, ha Pesten nagy garral nyilvánosan elköltének pár tizezer forintot, a hálás város hónapokig beszél, itt teljesség-

gel lehetetlen feltűnni. A tízmilliók maharadsára ki idejött mulatni, csak egy napig figyelt Páris, addig míg az első millióját felváltotta. Az egyedüli mód, hogy Páris háromnapnál tovább figyeljen az emberre, az, ha anarkistakép revolvvert emel a köztársaság elnökére.

Valéry? Egyszerre aztán a homlokomra ütöttem s magam is lelkes kíváncsisággal kiáltottam fel: Bravo Mme d'Etiole! Ez már derék, végre hát már megláthatjuk ezt a rejtélyes, genialis asszonyt!

Ki is ez a Jehanne Valéry voltaképp? Hamar előkerestem a „Figaró“ egy minnapi számát. Nem is egy hanem négy kritikus írt egy cikkben egyszerre ennek az asszonynak a Georges Petit kistermében rendezett kiállításáról. Négy kritikus: egy festészeti, egy szobrászati, egy zenei és egy irodalmi kritikus. Nyilván megíthatta volna egy ember is ezt az ismertetést, de hát a lap ép tüntetni akart s azért vett négy elsőrangú ítézt, hogy annál jobban dicsőítse azt a nőt, ki a „specziálismus“ e szűkkeblű korában ekkora csodába menő „univerzális“ tehetséget árul el. Tényleg alig látott a világ még ilyen sajátságos kiállítást. Madame Jehanne Valéry festő, szobrász, zene-

világ vetélkedve igyekszik felhasználni a természetes közlekedési utakat, csak mi hanyagoljuk el. Látjuk, hogy a beruházási törvényjavaslatból kimaradt a Duna-Tisza csatorna nagyfotosságú terve, holott az előtanulmányok már évek óta folynak, s a jelenlegi miniszter is híve volt ezen tervnek.

Műszaki alkotásokra tehát bőven kínálkozik tér, az a lényeges, hogy ezzel arányban meglegyen a vállalkozási szellem is. A polgárság azonban szegény, tessék az államnak jó példával előljárni.

Ujdonságok.

Bicikli tojvaj. Ruzsák Henrik lakatosmesternél járt a múlt héten Dimitrievits Zsárkó vándorlólegény, hogy munkát keressen. Munkát nem kaphatván, nagy elkeseredésében felült Ruzsák biciklijére és elkarikázott vele. A kárvalott feljelentésére — bár csak két nappal utána tette meg — Vésey kapitány úr rögtön értesítette a környékbeli hatóságokat és ennek alapján Csúrogon el is fogták Dimitrievitset és beszállították biciklijét Ujvidékre.

Halálos késelés. Szombaton este együtt idogáltak Gorentz János és Pancsevics János napszamosok egy kocsimában, de alaposan berugván, összevesztek. Mindakettő elővette bieszkáját és elkezdtek egymást szurkálni: miközben Pancsevics úgy találta megszurni Gorencz karját, hogy a főeret elvágta. A nagy vérvesztés következtében Gorencz tegnapelőtt éjjel meghalt.

A megkerült takarékpénztári könyv a mely el se vezett. Tegnap reggel megjelent Vésey kapitány úrnál egy tőpörödött vén tót anyóka és hosszú bevezetés után elmondta, hogy fia és menyé elmentek aratni, őtet meg otthonyhagyták házörzönök, reabízva egy takarékpénztári könyvecskét, mely egész vagyunkájukat tartalmazza. De a sors kegyet-

lenül megtréfálta az öreg anyókat. Tegnapelőtt ugyanis észrevette, hogy a nyitott szekrény kulcsa, melyben a takarékpénztári könyvecske volt, hogy, hogy nem, eltűnt. De ez még nem lett volna olyan szörnyő esemény ha tegnap reggelre a takarékpénztári könyv is el nem ment volna a szekrénykulcs után ismeretlen helyre. Betőtyögött hát a kapitány úrhoz, hogy keresse meg valahogy az elveszetteket, mert különben meghal bújába. Vésey kapitán úr rögtön elszalajtott emberét az összes ujvidéki takarékpénztárakba, megtudandó, vajjon ezek közül melyik kezeli az öreg anyókéjék egész vagyonát és ha valaki netán jelentkezne azt rögtön fíleljék le. De miután nem jelentkezett senki, eszébe jutott a kapitány úrnak, hátha az öreg mama eltette a könyvecskét olyan jó helyre, a hol nem találja meg senki. De nincs olyan dolog a világon, a mit az éber rendőrség meg nem találna, ha még olyan jó helyen van is, mint az öreg anyóka takarékpénztári könyvecskéje és szekrénykulcsa. A keresésre kiküldött rendőr addig-addig keresett az anyóka csöpp holmija között, míg egyszerre csak kihullik a szekrénykulcs és utána a takarékpénztári könyvecske is a szalmazsákból öreganyó lába elé! Lett erre szörnyő öröm és mindjárt eszébe is jutott az öreganyónak, hogy ő tegnapelőtt kivette a kulcsot a szekrényből, melyről azt hitte, hogy be van zárva és eldugta a szalmazsákba, hogy az esetleges tolvajnak megnehezítse a dolgát. Mivel pedig tegnap észrevette, hogy a szekrény nyitva van, azt meg már elfelejtette, hogy a szekrénykulcsot ő maga tette el — mert tetszik tudni igen sok gondom van ám a három csúkkal meg a hét kis csirkével — hát, hogy az esetleges tolvajnak megegyezzen megnehezítse a dolgát kivette a betéti könyvecskét is és — mivel jobb helyre ezen a czudar világon nem tehet — beletette a szalmazsákba ezt is. De természetesen erről is megfélekedezett, mert — hiszen tetszik tudni igen sok gondom van ám nekem a 3 csúkkal meg a 7 kis csirkével . . .

szerző és író volt egyszerre, nemesak hatalmas festménytárlatot és szoborkiállítást mutatott be, hanem a délután bizonyos óráiban egy elsőrangú hangversenyének vezetője meg egy ifjú zongoravirtuóz előadják zeneszerzeményeit, — esténként pedig az „Odéon“ egy művésze elszavalja verseit. Regényeit ott árulták a kiállításon, s mindenki tudta, hogy a „Comédie“ is felfedezvén őt, végre elfogadta előadásra egy régebben beadott Proverbe-jét . . . A világ elbámult. És a Figaro nagyon kiemelte, hogy itt nem valami kapkodó dilettánsról van szó, . . . aki mindenbe belekezd és semmiben sem viszi semmire, . . . hanem egy kész nagy művészről, aki négy művészetbe fogott bele és mind a négyben „érthetetlen“ magasra vitte. És nem utánzott Madame Valéry senkit, ki volt az zárva, hogy udvarias művészek segíthettek volna neki: festményei, szobrai, muzsikája, irodalma mind hasonlítottak egymáshoz, mind testvérek voltak ennek az asszonynak az új és teljesen egyéni ihletében . . . Festményeiről szólva Iriarte csodálattal említette új színei s hangulatai nagy erejét és kompozíciójának nőies merészségét, szobrai előtt maga Falguière mester levette a kalapot és kiírta, hogy felfogásában, „friss eredetiségében“ egész új irányt lát, mely hivatva volna, az antik szobrászatot a modernnel kibékíteni. Zenedarabjait méltatva

Bruneau bevallotta, hogy kár Madame Valérynek hangversenyében elforgácsolni tehetségét: drámai tehetségével írjon nagy operákat . . . Ami írói tevékenységét illeti, a közönség nagy csodálkozására nem más mint maga Bourget vállalta magára regényeinek és költeményeinek az ismertetését. Minden udvariaskodást félretéve, lelkesen hasonlította őt Chateaubriandhoz, dicsérte meglepően eredeti invencióját s azt a nőiesen merész mesészöveget, „amelyben az asszonyok nyilván felette állanak már a férfiaknak“ . . . Aztán szokott lélektani módszerével nemesak összegezte ítéletét, hanem „a női rejtélynek“ a mélyére igyekezett hatolni . . . Ugyszólván egybenhangzóak mind a négyünk ítélete, — írja, — mind a négyen látjuk a tehetséget látunk olyan kezdetet, ami más férfnál tisztességes végsikernek is beillene, s álmétkodva kérjük: miért állt meg az egyes művészetekben mindig a legszebb reményekre jogosító ponton? Egyáltalában miért foglalkozott ennyi műfajjal? Hisz ha bármelyikre, de — egy ágra tömörítene tehetségét, — mi lehetne belőle! Iriarte azt akarja, legyen festő, Falguière azt, legyen szobrász, Bruneau indulatosan követeli őt a zenének, én pedig magam részéről meg vagyok győződve, hogyha nem szenteli magát kizárólag az írói pályának, korunk

Flók Rinaldini. Vaczlavik Ferencz 10 éves és Baits Mita 12 éves, de nagy reményekre jogosító ifjú csemeték ellopván nagyapjuktól 10 o. é. forintokat, két pisztolyt vásároltak a hozzávaló töltényekkel és el-megindultak a nagyvilágot kirabolni. Szerencsésen el is jutottak Kameniczáig, de mikor a sötét éjjeli órákban bekerítették ketten a falut és Baits egy pisztolylövessel tudtára adta mindazoknak, a kiket illet, hogy pénzt vagy életet, de inkább pénzt akarnak, mivel életük van nekik is elég, a golyó ezélt tévesztvén belement baltenyerébe. A pisztolylövésre és a nagy férfiakhoz éppenséggel nem illő éktelenül hangos könnyhullatásokra előjött rendőr azután kiszedte belőlük haditervüket és behozta őket Ujvidékre, hol is átadták őket pénze eltűnésén búsuló öregapjuknak, had verje el rajtuk a port 10 forint erejéig.

Bizonyíték híján. A múlt hónapban börtöközv. Váradai Sándorné nagyszombeni lakosnőnél és elvittek tőle töméredek ékszer és 200 kor. készpénzt. A gyanú ifj. Reidl György ellen irányult, kit vizsgálat alá is helyeztek, azonban bizonyítékok híján szabadon eresztettek. Reidl a fogházból egyenesen Ujvidékre jött foglalkozást keresni és itt egyik ismerősének egy órát ajándékozott. Ezt megtudván Vésey kapitány úr, meglepte Reidlt lakásán és a házkutatás alkalmával napvilágra hozta a nagyszombeni rendőrségnek hiányzó bizonyítékait, még pedig jó nagy számban. Találtak lakásán két órát, egy arany óra lánczot, két karkötőt, három hosszú lánczot négy gyűrűt és még sok egyéb ékszeren kívül 148 korona készpénzt. Reidlt vissza küldik Nagyszombenbe bizonyítékaival egyetemben, hogy ezentúl csakugyan bizonyítékai híján szerencsétlenné bennünket.

Tánczkursus. A napokban kezdi meg Guttmann Samu budapesti okleveles tánc-tanító nyári tánczkursusát, melyben a legújabb tánczokat, névszerint a Bostont, Gavotte-ot, Menuette-et, körmagyart fogja tanítani. Előjegyezni lehet Michelstätler cipő kereskedésében (Fő-tér) hol minden nemű felvilágosítás is nyerhető.

egyik legérdekesebb talentumát veszíti el benne . . . De hisz Mme Valéry ennyi művészet mellett még sokkal nagyobb lélektani probléma. Mi a titka ennek a szfinxnek, aki nyilván játszva teremt remekműveket s aztán női hűtlenséggel játszva hagyja ott a művészeteket, — aki egészben véve megszégyeníti e beteg kor férfivilágát s „univerzális“ tud lenni a művészetekben, mint egykor Humboldt univerzális volt a tudományokban. De hisz a művészetben még sokkal nehezebb univerzálisnak lenni, — majdnem lehetetlen. Írás és festészet még járja együtt, — de a szobrászat és zene? És mindenekfelett ez a négy együtt? Férfi alig volna képes ily ellentétek kibékítésére: a női lélek, fájdalom, még ismeretlen gazdagsága és simulékonyága kell ekkora végletek kiegyenlítéséhez. A messze jövő nőiben még egészen újjá születhetik a művészet . . . Most, hogy együtt látjuk műveit, mindannyian emlékszünk korábbi években kiállított festményeire, szobraira, előadott zenedarabjaira és kiadott regényeire. Dicsértük is e műveket akkor, főleg, mert nagy reményekre jogosítottak aztán elhallgattunk. Miért? Azért, mert ő is elhallgatott, Hisz ismétlem, itt a rejtély: ki ez a csodálatos asszony, aki érthetetlenül abba hagy mindent és épp a legszebb pillanatban? . . .

Néposedési kimutatás. Ujvidék városában 1904. június 15-től június 31-ig elhaltak: Láng Vilmos 17 éves, Mórocz József 9 éves, Scherer Ilona 2 hónapos, Vlaovics Johanna 16 éves, Kosgyek Mária 7 éves Rosits Istváné 86 éves, Golovits György 28 éves, Miodragovics Vitályos 2 éves, Juhász János 52 éves, Lalosevics Demeter 34 éves, Eisenbauer Aranka 9 éves Vladzics Pál 5 hó. Gruics János 7 hó. Horváth Apolló 18 éves Vadók Péter 2 éves Reitzer Józsefné 82 éves Kohn Samuné 65 éves Jung János 49 éves Tuzits Béla 22 éves Kapás József 3 éves Wilhelm Anna 11 éves Atyimovics Mila 10 éves Schaller Ferencz 60 éves Gruics Johanna 14 hó Király Mária 4 hó Gabris István 2 éves Markovics E.-né 56 éves Szántai János 9 hó Téglás János 22 éves Vrbasky Györgyné 88 éves Koleszár Julianna 18 éves Milivojevics Gábor 84 éves Rieger Antalné 30 éves Mayer Katalin 18 hó. Születések: 16 fiu 30 lány Egybekeltek: Marodi György Máriás Katalinnal, Martin Ferencz Vörös Johannával, Raics Vojislav Polith Juliannával, Böhm Ignác Schlesinger Gizellával, Goldmann Izidor Löwy Nettivel, Krunics Ognjeszlav Brda Bertával Kralyevaesky István Spitz Rosinával, Idei Antal özv. Süle Samunéval, Bikardt József Baumgartner Rozáliával és Petkovics Illés Beder Máriával.

Vasuti Kaland. Egy mellény, egy óra és ezek bácestopolyai gazdájának, Balla nevű nagykereskedőnek a kalandjáról szól az ének. Balla tegnapelőtt éjjel Budapestre utazott. Egy félfülkében kapott egyedül helyet. Kényelmesen átaludhatta volna az éjszakát. A nagy forróságban neki is készült az alvásnak. Az ablakot nyitva hagyta, a mellényét levetette, s aranyórától és lánczostól együtt felakasztotta közel az ablakhoz. Azután lefeküdt pihenni. Vadkert és Halas között óriási vihar támadt, mely a kocsinak nyitva felejtet külső ajtaját nagy robajjal csapta be. E zajra föluggrott az alvó. Első tekintetével a mellényt, jobban mondva az arany órát és arany lánczot

kereste, de sajnos, csak hült helyét találta. Kirohann az ajtón, fellármázni az utasokat keresni a tolvajt ez volt az első feladat. Mikor a keresés eredménytelen maradt, akkor jelentést tenni és jegyzőkönyveket vétenni föl a legközelebbi állomáson és Kiskörösön, ez volt a második, önmaga és értéktárgyei iránt tartozó kötelessége Ballának. Megtáviratozni Bácestopolyára övéinek a szerencsétlenséget, ez volt a harmadik teendő. Mindezt követte az önkéntelen megnyugvás. Folytatta útját Budapestre, s onnan vissza Bácestopolyára. Elmélkedett-e utközben szerencsétlensége felől, ezt nem tudjuk. Az azonban bizonyos, hogy Halason felrázták buskomorágából, átadták neki mellényét és értéktárgyait, melyeket egy pásztorfiu talált meg és vitt be Halasra, ahol a rémes kalandról már városzerte beszéltek. A hirharang megtette kötelességét, visszaszerezte a károsult gazdának igaz tulajdonát.

Egy hegedű ára. Egy londoni műkereskedőnél a múlt héten szombaton egy Stradivarius hegedűt licitáltak el. Tizenhétézerhét-száz koronát adtak érte. Ennek a hegedűnek, melynek a hitelessége teljesen be van bizonyítva, meglehetősen viszontagságos a története. Ezelőtt tizenöt esztendővel még egy szegény utcai muzikus volt, aki az udvarokon produkálta az ő művészetét és garaskákat keresett vele. Egyszer Hill, angol hegedűművész meghallotta az ő szegény, kobról kolégája játékát és megvette tőle — hegedűjét, Adott érte neki ötszáz koronát, Hill sem tartotta valami kincsnek, amit vásárolt, mert nem sokára tuladott rajta, tisztességes polgári haszonnal Ezerhatszáz koronáért adta el Laurie műkereskedőnek, akitől viszont Vatt vette meg; így emelkedett a hegedű ára 17.200 koronáig, amennyit most adtak érte. A legnagyobb pénz, amit idáig egy Stradivarius-hegedűért adtak harminczezer korona.

Rákóczi ünnep Zágrábban. Horvátország fővárosának magyarsága szombaton áldozott Rákóczi Ferencz emlékének. Az ünnepély a magyar államvasut izlésesen feldíszített nagy éttermében folyt le, amelyet este

8 órakor már zsufolásig megtöltött a zágrábi magyarság. Külön ki kell emelnünk, hogy résztvett az ünnepélyen számos hazafias érzelmű horvát család is s akik távol is tartották magukat, daczára a napok óta folytatott igazgatásnak, tartózkodóan viselkedtek. Budapestről az Országos Nemzeti Szövetség képviselőjében lerándultak Zágrábba Zseni József társelnök, Kovács Ernő dr. főjegyző, Szécskay György jegyző, továbbá Kovács J. István, Goll Jenő, Juszki Béla és ifj. Balta Péter, a kik mindannyian díszmagyart viseltek. Az ünnepélyt a harsona és dob riadó után Goll Jenő és Juszkó Béla tárogató kettőse nyitotta meg, a kinek két kurucz apród nyújtotta át a tárogatókat, a sűrő kurucz nóták oly lelkesedésre hangolták a jelenlevőket, a nótákat még sokszor meg kellett ismételni. Rákosi Viktor Rákoczi üzenetét kurucz-ruhába öltözötten Lechosinszky Károly kiáltotta ki mire a zágrábi dalárda elénekelte a Hymnuszt. Zseni József, az Országos Nemzeti szövetség üdvözlését tolmácsolta. Marsik Olga Jánositól elszavalta Zrinyi Ilona bucsuját, Szécskay György „Hazajön Rákóczi“ című saját szerzeményű költeményét. Az ünnepi beszédet Kovács J. István mondotta óriási hatást kelteve. Perl Gyula Lévay Mikes című költeményét szavalta el s a dalárda a Szózáttal zárta be a szép műsort. Az egyes számok között Goll Jenő és Juszkó Béla tárogatósoknak, újból és újból meg kellett ismételni a kurucz nótákat, amikért lelkesen megtapsolták őket, valamint a többi szereplőket is. Az ünnepély után kuruczlakoma volt, amelyen számos felköszöntőt mondtak.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebb képesítő vizsgái Szegeden július hó 17 napján d. e. 9 órakor a Szeged alsóvárosi új vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi utca 1.) küldendők be.

Apróságok.

Nagyási hóbort. A prági büntető járásbírószág elé egy tizenhat esztendő s uhancz került. A büne — tolvajlás, még pedig rend

*

Ahogy este a Parc Monceau átmentem, még egyszer kíváncsian gondoltam át mindezeket. A parisi irodalmi élet estélyeire az embernek olyan készülten kell mennie, mint egy vizgára, ha igazán élvezni akar. . . Nos, ritkán láttam oly lázas sokadalmat a Madame d'Étirole termeiben, mint ezuttal. Meg kell jegyezni, hogy négy pompás terme volt ennek a szalonnak: mind a négy különböző szimbolikus jelentőséggel. Az elsőben, a tiszta fehér, oszlopos Empire teremben a már ismert, hivatalos nagyságokat, például az akadémikusokat üdvözölte, kiknek a meddő halhatatlansága és pompázatos unalma illet ehhez a klasszikus hidegséghez. A harmadik olasz Renaissance szalon becses képeivel a művészek otthona volt, — a negyedik indus „barlangban“ — állandóan rejtelmes mécses égett, s ez volt a modern misztikusok temploma. Tudom, jó időn át itt trónolt, a „Rozet Coix“ modern főpapja, a szép Sar Peladan, — kíváncsi, nagyvilági hölgyeiktől körülvéve itt tartotta kabbalista istentiszteleteit. . . Mme d'Étirole suttogva az első termekben lelkesítette a fiatalokat. Mintha csak jelmezbálon lett volna, szokása szerint ma is Mme de Sévignének volt öltözve Szinevesztett zöld selyemruhája széles habban omlott ki a karosszékéből, ha-

lántékfürtei hosszan és klazikusan lógtak be arczába, a kezében egy valóságos Louis le gyezőt tartott. Erősen ki volt festve s így este, villanyfénynél nem nézett ki többnek, mint — parisi szólásmód szerint — egy „negyvenéves fiatal asszony“. Azt mondják, nappal hetvenéves volt, — de hisz különben ez lényegtelen, mert nappal sose látta senki. . . A régi francia szalondámát akarta ő megvalósítani, ez volt minden ambíziója. Persze nagyon meg kellett alkudnia a demokrata és bohém világgal. Sem a bohós bankárok, sem a fészületlen művészi nagyságok nem voltak nagyon festői jelenségek, — aztán meg ezek a bohémek sose éltek törvényesen rendezett szerelmi viszonyok közt. Mme d'Étirole azonban megbocsátott nekik: a szabad szerelem rendszerét fogadta el szalonjában, sőt annyira ment engedékenységekben, hogy a művészeket és félhivatalosan elismert kedveseiket már nem egyszer mint „Monsieur“-t és „Madame“-ot vagyis, mint házastársakat jelentette be inasával, tisztán az előkelő „stilus“ kedvéért. Hány boldog, vagyis ikább boldogtalan házasságnak vetette meg ez a berendezés az alapját! . . . A modern Mme de Svignémet felkelt és megszólított azzal az udvarias megdöbbenéssel, melylyel rendes szalonja kiváló csillagairól szokott beszélni:

— Nos mit szól ehhez a tüneményszerű nőhöz? . . . Most már el van döntve: ő a század legesodásabb tüneménye!

Mme d'Étiolenak ez volt a szarvajárása, mindig a szalon legutolsó újdonsága volt a „század legesodásabb tüneménye“.

— Rajta urak, menjenek — folytatá — találják ki ennek a szfixnek a titkát! Most érdekes, még senki se tudja. . .

— Hát igazán semmit sem tudni felőle? — kérdezém, — senki se tudja, micsoda rejtélyes ihlet hozta létre a remekműveket?

— Senki — mondom ő a század legesodásabb tüneménye!

— Csinos?

— Még kérde? Mikor látott nálam csunya nőket? Az én szalonom esztétikai szalon, a Szép otthona. . . Menjen be és nézze meg!

Egy szépségflastrom akkor pattant le az arczáról, de ő nem vette észre. Én követtem a szinte búcsújárásra tóduló frakkos sereget a másik terembe.

(Folyt. köv.)

szeresen üzött tolvajlás, A bíró és a vádlott között a tárgyaláson a következő dialógus folyik le: A bíró:

— Ön lopással van vádolva.

A vádlott: Egyebet nem is tettem.

— Ön rendszeresen üzi a tolvajlást.

— Igen, mert én rendes ember vagyok.

— És mit szokott lopni?

— Csak azt, ami az ember megélhetéséhez föltétlenül szükséges. Rendszeren naponként egy cipót, két-három pár virslit és egy narancsot. Nagyon szeretem a narancsot.

— Ugy! És miért lop ön?

— Mert sokkal önértesebb vagyok, semhogy kolduljak.

— Egyebet nem lopott?

— De igen; olykor némi ruhaneműt.

— És ezzel mit csinált?

— Eladtam a zsibvásáron.

— Hogyan?

— Szegény embernek olcsón; jobbmódnak borsosabban.

— Mit gondol, mindaz, amit lopott, együtt megért ötven koronát?

— Miért kérdi ezt a bíró úr?

— Mert ha ennél többet ért, akkor a dolga a törvényszék elé tartozik.

— A törvényszék, ugy-e, nagyobb rangu bíróság, mint a járásbíró?

— Igen. De miért kérdi ezt?

— Mert akkor — többet ért ötven koronánál.

A szegényeknek. Az a hit, hogy minden pofonért tíz korona jár. Egy pofon: öt forint. Két pofon: tíz forint. Hogy pedig ezt komolyan hiszik, példa reá, ami ma történt meg Szegeden.

Koczor kihágási bíró előtt nagy zokogással megáll egy cseléd. S libegve szól:

Kidobott a nágyaságam. Ki sem fizetett. Csak fölpofozott. Öt pofont adott. Igazságot kérök.

— Mennyiben?

— Kérem, hogy adassa ki a a főkapitány ur bérömet. Neköm csak az köll. A pofonokat a szögényeknek hagyom. Jó lösz nekik az a huszonöt forint.

Tulajdon elleni kihágás. Egy férfi dülöngött tegnap egyik kerületi kapitánság felé. A férfi rettenetesen közös volt s kemény kalapja három helyen is folytonossági hiányban leledzett. Mikor oda ért, búbanó hangon mondta:

— Tessék engem becsukatni!

— Miért?

— Kérem, tulajdon elleni kihágást követtem el.

— Ugyan!?

— De bizony! erősködött a férfi.

— De hát mit tett?

— Beitam az ezüst órámat.

Irodalom.

Az „Aurora” irodalmi és művészeti kör céljai és munkatervezete. Az „Aurora” irodalmi és művészeti kör hozzá kíván járulni a magyar nemzeti irodalom ujjaalakításának munkájához és meg akarja teremteni a szeretetteljes kapcsolatot a közönség és a hazafias irányban munkálkodó írói nemzedék között. Nem üres szolásokkal és közhílyekkel készül terveit megvalósítani, hanem a komoly munka jelszavát írva zászájára, a következő munka tervezetnek megvalósítását tűzte ki fealdatául: I. Havonta felolvasó-ülést tart a kör tagjai számára, felváltva a pesti és a budai oldalon. Ezen kívül külön felolvasó-estélyeken ismerteti meg a nagy európai írók műveivel és a bennök föglalt irányesz-

mekkel a hallgatóságot. Célul tűzi ki egyuttal a képezőművészet ismereteinek terjesztését is. A bölcsellettudományi, széptani, műtörténeli és társadalomtudományi kérdések megvitatására vita-estélyeket rendez, a melyeken részt vehet és a tárgyhoz hozzá szólhat az „Az Aurora” bármely tagja. 2. Havonta — szintén felváltva a pesti és a budai oldalon — hangversenyt rendez. 3. Terve, hogy ugy helyben, mint a vidékről is az irodalom és a művészet terén minden tehetségnek, kit szakavatott erőkből álló bíráló-bizottság arra alkalmasnak talál, teret nyisson felolvasásain, hangversenyein és lapjában a közönség előtt az érvelésülésre és az által őket kifejlődésükben és előrehaladásunkban föle felhetőleg támogassa. 4. Újból megindítani szándékozik a kör az „Aurora” című irodalmi, művészeti és ismeretterjesztő folyóiratot. Ebben az irodalmi felolvasó-ülések, a vita-estélyek anyagát is közli szösz szerint s részletes tudósításokat ad ezen kívül a kör hangversenyeiről, a kör belső életét illető egyéb ügyekről, valamint tájékoztatást nyújt a jelentősebb bel- és külföldi kulturmozzanatokról. 6. Tervezi egyuttal esetleg könyvkiadványok létesítését is. 6. Szándéka tagjai részére egyszermind minden más köröktől is nyújtani szokott kedvezményeket is megszerezni. 7. A lapot, az esetleges könyvkiadványokat, valamint a kör által megszerzett egyéb kedvezményeket tagok ingyen kapják, ugyszintén díjnélkül bírnak jogosultsággal a kör által rendezendő összes felolvasásokon hangversenyeken és estélyeken való részvételre. 8. A kör az eddigi évi 24 koronás tagsági díjat fölényre, évi 12 koronára szállatja le. Az itt kifejtett tervezet alapjáu az „Aurora” irodalmi és művészeti kör a magyar kultúra előrevitelén munkálkodni s tagjainak szellemi táplálékot és szorakozást nyújtani. Ennek eléréséhez kéri úgy az írók, művészek, mint a minden nemesért és szépért iglkesedni tudó magy közönség szives támogatását. Kelt Budapest, 1904. június havában Hazafias tisztelettel Az „Aurora” irodalmi és művészeti kör elnöksége. Titkári hivatal: a pesti oldalon: IV. kor., Ferencziek-tere 7. I, 4. a budai oldalon: I. ker., Attila-körút 37. sz. I. em. a hová az írásbeli megkérések intézendők.

A „Budapesti Ujságírók Egyesülete” segáyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelelni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékletek lesznek a műben. Az almanach igazán személt és lelket gyönörködtető nagy albumalku dísmű lesz. Ára öt forint. — Megrendelések a „Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja” kiálhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9. Mutatóul közöljük Pekár Gyula fenti cikkélt mélyet az Almanach számára íri.

Kiadó laptulajdonos: **dr. Nemes Sándor.**

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen nöm elhunytá alkalmából szives részvétükkel vigasztalásomra voltak, ez úton mondok hálás köszönetet.

Bihari Lajos.

351. szám.

1904. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a zsabylai kir. járásbírósnak 1903. évi V. 689/1 számú végzése következtében Dr. Nemes Sándor újvidéki ügyvéd által képviselt Löwy és trsa javára Takács György ellen 2602 k. 80 f. s járuléka erejéig 1904. évi Január hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2000 korra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 gőzmozdony cséplőgéppel és felszereléssel nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zsabylai kir. járásbírósnak 1903. évi V. 689/4 számú végzése folytán 2602 kor. 80 fill. fill. tökekövetelés ennek 1903. évi október hó 1-ső napjától járó

6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 134 kor. 23 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig az árverés alperes lakásán Csurogon leendő eszközzésére **1904. évi július hó 13-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zsabylán, 1904. évi június hó 30-ik napján.

Szaghmeister Dániel.
kir. bír. végrehajtó.

Táncztanítási jelentés.

Alúlirott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy folyó évi július hó elején az Erzsébet szálloda dísztermében

táncztanítási tanfolyamot nyitok.

Oktatásom tárgyát a legdivatosabb társas és műtánczok u. m.

Boston, Palotás, Kórmagyar, Piquet-polka, Gavotte stb valamint a szépeészeti testgyakorlatok ide érte: helyes állás, járás és testmozgás is képezik.

A tanórák délután 5 órakor, felnőttek részére este 8 órakor kezdődnek.

Bővebbet falragasz által.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok

Kiváló tisztelettel

Guttman Samu
fővárosi okl. táncztanító.

Ügyes varrógépjavító

kerestetik azonnali belépésre.

Czím: a kiadóhivatalban megtudható.

Hirdetések

felvételnek

a

kiadóhivatalban

Erzsébet-tér

6. sz.